

14.11.2024

OZNÁMENIE POSLANCOM

Vec: Petícia č. 1159/2022, ktorú predkladá V. S., francúzsky štátny príslušník, v mene SaThoAn a ďalších aktérov, o komerčných projektoch plávajúcich veterných elektrární v Stredozemnom mori

1. Zhrnutie obsahu petície

Predkladatelia petície upozorňujú Európsky parlament na dva komerčné projekty plávajúcich veterných elektrární, ktoré by mohli poškodiť biodiverzitu morského prostredia a udržateľnosť rybníctva. Komerčné projekty plávajúcich veterných elektrární, ktoré sa nachádzajú vo francúzskej časti Stredozemného mora, by v konečnom dôsledku pokrývali oblasť s rozlohou viac ako 300 km², čo ešte nezahŕňa ich pripojenie k elektrizačnej sústave. Predkladatelia petície potvrdzujú, že sa začali prípravy, hoci sa ešte nezrealizovali tri pilotné projekty plávajúcich veterných elektrární, ktoré boli vybrané po konzultácii so zainteresovanými stranami a navrhnuté na hodnotenie rôznych technológií plávajúcich veterných elektrární a meranie ich príslušných vplyvov na biodiverzitu v Stredozemí, a už vôbec z nich nebola poskytnutá spätná väzba. Predkladatelia petície zdôrazňujú, že prípravy na komerčnú fázu projektov plávajúcich veterných elektrární sa uskutočnili bez predchádzajúcej spätnej väzby z pilotných projektov, čo je podľa ich názoru v rozpore so zásadou predbežnej opatrnosti vzhľadom na známe vplyvy projektov veternej energie na mori na životné prostredie. Domnievajú sa, že ani prípravy komerčných projektov plávajúcich veterných elektrární nespĺňajú cieľ trvalo udržateľného rozvoja, keďže namiesto posúdenia vplyvu sa používa modelovanie. Predkladatelia petície vyjadrujú poľutovanie nad krokmi prijatými na urýchlenie rozvoja veternej energie na mori, pretože sú podľa nich v rozpore s právnymi predpismi v oblasti životného prostredia. Odkazujú najmä na odporúčanie Komisie (EÚ) 822/2022 z 18. mája 2022 o urýchlení postupov udeľovania povolení na projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a uľahčení zmlúv o nákupe energie a na návrh smernice, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2018/2001 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (COM(2022)0222). Predkladatelia petície uvádzajú aj skutočnosť, že Rada 13. decembra 2022 prijala nariadenie, ktoré sleduje rovnaké ciele. Podľa predkladateľov

petície sú tieto iniciatívy zamerané najmä na prípravu zariadení na výrobu veternej energie na mori, ako sú komerčné projekty plávajúcich veterných elektrární, ktoré majú vyššiu prioritu ako právne predpisy EÚ v oblasti životného prostredia a pri ktorých by sa mala uplatňovať domnienka verejného záujmu, keďže v súvislosti s takýmito projektmi sa uplatňuje skrátená lehota na preskúmanie. Predkladatelia petície preto vyzývajú Európsky parlament, aby zasiahol do rozhodovania francúzskych orgánov, a tiež Európsku komisiu a Radu, aby zabezpečili, že spätná väzba z pilotných projektov a konzultácie so zainteresovanými stranami budú aj naďalej predpokladom akýchkoľvek príprav na komerčné projekty plávajúcich veterných elektrární.

2. Prípustnosť

Petícia bola uznaná ako prípustná 21. marca 2023. Európsky parlament požiadal Komisiu o poskytnutie informácií (článok 233 ods. 5 rokovacieho poriadku).

3. Odpoveď Komisie doručená 14. novembra 2024

1. Petícia

Predkladateľ petície nesúhlasí s dvomi projektami plávajúcich veterných parkov, ktoré sa majú vybudovať v Lionskom zálive v Stredozemnom mori do roku 2030 (ďalej len „predmetný projekt“) v chránených územiach vymedzených európskymi právnymi predpismi NATURA 2000 (smernica 92/43/EHS o ochrane určitých druhov a prirodzených biotopov¹ a smernica 2009/147/ES o ochrane voľne žijúceho vtáctva).² Predpokladá sa, že každý park bude mať spočiatku kapacitu výroby energie 250 MW, ktorá sa následne môže zvýšiť na 750 MW. Odhaduje sa, že kombinovaná kapacita 1,5 GW pokryje priemernú spotrebu elektrickej energie 2,9 milióna obyvateľov. Predkladateľ petície tvrdí, že tento projekt porušuje zásadu predbežnej opatrnosti, zásadu prevencie a zásadu „znečisťovateľ platí“ najmä preto, že o projekte sa uvažuje, aj keď nie sú známe všetky možné vplyvy veterných parkov na mori na morskú biodiverzitu a mohlo by dôjsť k znečisteniu morských vôd. Okrem toho sa podľa predkladateľa petície nepreukázalo, že projekt je v súlade s cieľom udržateľného rozvoja a ďalej predkladateľ petície tvrdí, že príprava projektu sa vyznačuje nedostatkom účinných konzultácií so zainteresovanými stranami a nedostatočným posúdením jeho kumulatívneho vplyvu na morské prostredie.

2. Poznámky Komisie

a) Rozvoj odvetvia veternej energie na mori

Výroba energie, a to aj elektrickej energie, z obnoviteľných zdrojov energie je pre Európsku úniu (ďalej len „EÚ“) veľkou výzvou, najmä vzhľadom na to, že treba zaistiť bezpečnosť dodávok energie do EÚ prostredníctvom iných zdrojov energie a znížiť emisie skleníkových plynov s cieľom bojovať proti klimatickej kríze. Rozvoj veterných parkov vrátane veterných parkov na mori je plne v súlade s týmto prístupom. V tejto súvislosti a v súlade so smernicou (EÚ) 2018/2001 muselo Francúzsko v roku 2020 dosiahnuť prahovú hodnotu 23 % hrubej

¹ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín, Ú. v. ES L 206, 22.7.1992.

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva, Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010.

konečnej energetickej spotreby energie z obnoviteľných zdrojov.³ Okrem toho si Francúzsko v rámci svojho viacročného energetického plánovania stanovilo cieľ zvýšiť podiel energie z obnoviteľných zdrojov na svojej výrobe elektrickej energie na 40 % do roku 2030 (20 % v roku 2019).

b) Uplatniteľné právo Európskej únie

Podľa práva Únie možno takýto projekt veterného parku povoliť len vtedy, ak spĺňa príslušné požiadavky stanovené najmä v smernici 2011/92/ES o posudzovaní vplyvov určitých projektov na životné prostredie⁴ a prípadne v právnych predpisoch EÚ NATURA 2000.

V súlade so smernicou 2011/92/ES všetky projekty, ktoré budú mať pravdepodobne významný vplyv na životné prostredie, musia byť pred prípadným udelením povolenia posúdené z hľadiska ich vplyvov na životné prostredie (ďalej „EIA“) a musia byť predmetom konzultácie s príslušnými orgánmi a verejnosťou (článok 2 ods. 1). Avšak kým smernica 2011/92/ES ponecháva na členské štáty, aby na základe stanovených kritérií určili, či projekty veterných parkov musia podliehať EIA (článok 4 ods. 2 a bod 3 písm. i) prílohy II), francúzske právne predpisy požadujú EIA pre každý projekt veterného parku na mori bez ohľadu na jeho veľkosť alebo umiestnenie (článok R.122 – 2 a príloha k článku R.122 – 2 zákona o životnom prostredí).

Pokiaľ ide o smernicu 92/43/EHS, vyžaduje, aby každý projekt s pravdepodobne významným vplyvom na lokalitu sústavy NATURA 2000 (takto označenú podľa uvedenej smernice alebo smernice 2009/147/ES) podliehal primeranému odhadu jeho dosahov na danú lokalitu alebo dané lokality predtým, ako mu bude prípadne udelené povolenie (články 6 a 7). Členské štáty sa môžu rozhodnúť, že vypracujú jednotný dokument zahŕňajúci posúdenie vplyvov na životné prostredie a posúdenie vplyvu na sústavu NATURA 2000, čo je prípad Francúzska.

c) K dnešnému dňu neexistuje záruka, že predmetný projekt bude povolený a umiestnený

Pokiaľ ide o predmetný projekt, **v prvom rade** treba zdôrazniť, že k dnešnému dňu nebol povolený a neexistuje záruka, že sa v budúcnosti vybuduje.

Rozvoj takéhoto projektu vo Francúzsku si ako prvý krok vyžaduje začatie „súťažného dialógu“⁵, ktorého súčasťou je najmä fáza výberu žiadostí. Termín na podávanie prihlášok bol 23. máj 2022. Po uverejnení špecifikácií predmetného projektu 16. apríla 2024 príslušné administratívne útvary otvorili fázu posudzovania ponúk predložených najneskôr do 14. augusta 2024 s cieľom vybrať developera projektu. Aj keď výber víťaza bude následne formalizovaný vyhláškou ministerstva, ktorá mu povoľuje prevádzkovať veterné elektrárne, táto vyhláška sama o sebe nezastupuje všetky potrebné povolenia na oprávnenú realizáciu predmetného projektu. Hoci na základe takejto vyhlášky je úspešný uchádzač oprávnený na vydanie povolenia prevádzkovať dva veterné parky podľa podmienok stanovených v článku L.311 – 11 zákona o energetike a na uzavretie zmluvy o nákupe elektrickej energie za

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018).

⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie, Ú. v. EÚ L 26, 28.1.2012. Za určitých okolností sa okrem toho môže uplatňovať smernica 2001/42/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie (Ú. v. EÚ L 197, 21.7.2001, s. 30–37).

⁵ Pozri dokument *Procédure de mise en concurrence avec dialogue concurrentiel N° 1/2022 portant sur deux installations éoliennes flottantes de production d'électricité en mer Méditerranée – Document de consultation, Mars 2022 (Hospodárska súťaž súťažným dialógom č. 1/2022 o dvoch plávajúcich zariadeniach na výrobu elektriny v Stredozemnom mori – konzultačný dokument, marec 2022): [20161214 – konzultačný dokument V16 \(cre.fr\)](#).*

podmienok stanovených v príslušnej výzve na predloženie ponuky, podľa informácií, ktoré má Komisia k dispozícii, to v žiadnom prípade nezaručuje priaznivý výsledok administratívnych postupov, ktoré musí víťaz absolvovať a ktorých cieľom je získať povolenia týkajúce sa užívania verejnej námornej oblasti a ochrany životného prostredia. Na záver možno konštatovať, že budúca vyhláška ministerstva o výbere víťaza nepredstavuje podľa všetkého „povolenie“ v zmysle článku 2 ods. 1 smernice 2011/92/ES, a preto sa na ňu nevzťahuje požiadavka predbežného EIA. Prijatie takejto vyhlášky rovnako nespadá pod formuláciu „súhlasia s [projektom]“ uvedenou v článku 6 ods. 3 smernice 92/43/EHS.

Všetko nasvedčuje tomu, že v prípade potreby prebehne EIA vrátane konzultácie s verejnosťou a hodnotenia vplyvu na sústavu NATURA 2000 až v druhej fáze, to znamená predtým, ako bude autorovi projektu vydané environmentálne povolenie stanovené v článkoch L.181 – 1 až L.181 – 32 zákona o životnom prostredí. Z dostupných informácií týkajúcich sa predmetného projektu vyplýva, že **príprava žiadosti o environmentálne povolenie úspešným uchádzačom (vrátane posúdenia EIA a hodnotenia vplyvu na sústavu NATURA 2000 a rôznych konzultácií s verejnosťou) a jej preskúmanie príslušnými orgánmi sa uskutočnia v rokoch 2025 až 2028** a že výstavba dvoch veterných parkov, ak bude povolená na konci tejto fázy preskúmania, sa uskutoční v rokoch 2028 až 2031.

Komisia **na doplnenie** pripomína, že hoci predmetný projekt ešte nemožno označiť za „schválený projekt“, už sa v tomto prípade uskutočnilo viacero konzultácií s verejnosťou vrátane ľudí pracujúcich v námornom odvetví, ako sú rybári, s cieľom vymeniť si názory na relevantnosť daného projektu a jeho možné umiestnenie v Lionskom zálive. Spomedzi mnohých konzultácií s verejnosťou o budúcnosti Stredozemného mora sa Komisia odvoláva na konzultácie, ktoré prebehli v súvislosti s vypracovaním a revíziou strategického dokumentu pre Stredozemné more (document stratégique de façade pour la Méditerranée – DSF pre Stredozemné more), ktorý bol vypracovaný na základe smernice 2014/89/EÚ.⁶ V DSF pre Stredozemné more, prijatom v roku 2019 a zmenenom v roku 2022, sa plánuje využívanie dotknutého námorného priestoru, a to aj z hľadiska možného rozvoja veterných parkov na mori a rôznych možností ich umiestnenia. Tento dokument bol predmetom mnohých verejných diskusií v súlade so smernicou 2001/42/ES⁷.

3. Záver

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Komisia nemá v úmysle ďalej sa zaoberať petíciou, pretože podľa informácií Komisie neposkytuje žiadny základ na vyvodenie záveru, že došlo k porušeniu práva EÚ.

⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/89/EÚ z 23. júla 2014, ktorou sa ustanovuje rámec pre námorné priestorové plánovanie (Ú. v. EÚ L 257, 28.8.2014).

⁷ Smernica 2001/42/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie (Ú. v. ES L 197, 21.7.2001).